

Na podlagi 3. točke prvega odstavka 77. člena zakona o vojnih invalidih (Uradni list RS, št. 63/95) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K **o zdraviliškem in klimatskem zdravljenju vojnih invalidov**

1. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje po tem pravilniku je zdravljenje vojnih invalidov s souporabo naravnih zdravilnih sredstev v naravnih zdraviliščih v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: zdravilišče).

2. člen

Do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja je upravičen vojni invalid, če pristojna zdravniška komisija iz 97. člena zakona o vojnih invalidih (v nadaljnjem besedilu: zdravniška komisija) ugotovi, da je to zdravljenje utemeljeno.

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje je utemeljeno:

1. če se je vojni invalid v zadnjem letu zdravil zaradi katere od bolezni, ki so navedene v 4. členu tega pravilnika in
2. če bo z zdravljenjem izpolnjen eden izmed naslednjih pogojev:
 - bistveno izboljšanje zdravstvenega stanja,
 - povrnitev funkcionalnih in delovnih sposobnosti,
 - preprečitev napredovanja bolezni ali slabšanja zdravstvenega stanja za daljši čas.

3. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje se izvaja:

- na stacionarni način, ko vojni invalid zaradi svojega zdravstvenega stanja biva v zdravilišču, ali
- na ambulantni način, ko vojni invalid glede na svoje zdravstveno stanje in druge pogoje dnevno prihaja v zdravilišče.

4. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje je potrebno pri naslednjih boleznih vojnega invalida:

1. Bolezni gibalnega sistema:
 - stanja po hujših poškodbah, težjih operacijah in opeklinah na gibalnem sistemu s funkcijsko prizadetostjo, s popravljivimi funkcionalnimi motnjami in sicer neposredno po bolnišničnem zdravljenju, kot nadaljevanje zdravljenja zaradi rehabilitacije;
 - težke bolezni in stanja hrbtenice po poškodbah ter operativnih posegih na hrbtenici;
 - vnetne revmatične bolezni kot so: juvenilni kronični artritis, revmatoidni artritis, serološko negativni spondilartritis (ankilozirajoči spondilitis, psoriatični artritis ali spondilartritis, Reiterjeva bolezen, entero-patski spondilartritis), stanja po operacijah na sklepkih zaradi revmatizma (sinovektomija, artoplastika, druge korektivne operacije na sklepkih in hrbtenici), po izotopski sinovektomiji velikih sklepov (praviloma 7 dni po aplikaciji izotopa);

- degenerativne revmatične bolezni sklepov in hrbtenice, kot so artroze velikih sklepov (kolki, kolena) s funkcionalno prizadetostjo ter generalizirana spondiloza hrbtenice s težjo funkcionalno prizadetostjo;
 - zunajsklepni revmatizem, ko je prizadeta funkcija ramena, kolka ali kolena;
 - metabolni revmatizem (kronični poliartrikularni protin z deformacijami sklepov v mirjenem obdobju bolezni);
 - sistemske vezivnotkivne bolezni (sistemska skleroza s hitrim slabšanjem kožne simptomatike ter nastajanjem kontraktur sklepov);
 - priprave za spremembo proteze za krne po amputaciji v primerih hujše hipotrofije mišic, razvoja kontraktur in dekubitalnih ulcerjev;
 - revmatična mrzlica v fazi rekonvalescence.
2. Bolezni živčnega sistema:
 - organske pareze in paralize s hujšo motnjo funkcije pri dnevnih aktivnostih neposredno po bolnišničnem zdravljenju;
 - stanja po poškodbah in nevrokirurških operacijah na osrednjem in perifernem žičevju po operativnem zdravljenju in pri popravljivih funkcionalnih motnjah;
 - fantomske bolečine - klinično potrjene;
 - progresivna mišična distrofija in druge miopatije
 3. Bolezni prebavnega sistema:
 - bolezni požiralnika in sicer hiatalna kila s težjo obliko vnetja požiralnika, če še ni predviden operativni poseg ter stanja po operativnih posegih na požiralniku;
 - bolezni želodca in dvanajstnika: kronična razjeda želodca ali dvanajstnika s pogostimi recidivi, hujšanjem in funkcionalnimi motnjami; težja erozivna gastroduodenopatija in stanje po operativnih posegih na želodcu ali dvanajstniku s posledičnimi funkcionalnimi motnjami, pri stomalni razjedi, anastomozitisu ter erozivnem hemoragičnem gastritisu krna želodca in različnih postresekcijskih sindromih;
 - bolezni ozkega in širokega črevesa, kot so maldigestija in malabsorbcija z znatno izgubo telesne teže, po odstitvi vzroka, Crohnova bolezen, ulcerozni kolitis s težkimi funkcionalnimi motnjami, divertikuloza črevesja s težkimi funkcionalnimi motnjami in stanja po resekcijah ozkega in širokega črevesa, oziroma anorektuma.
 4. Bolezni jeter, žolčnika in pankreasa:
 - stanja po toksičnih ali medikamentnih okvarah jeter, pri kroničnem aktivnem ali persistentnem hepatitisu, primarni biliarni jetrni cirozi, stanjih po operativnem posegu na žolčniku, žolčnih izvodilih in jetrih, ki so jim sledile komplikacije, stanja po jetrnih transplantacijah;
 - stanje po akutnem pankreatitisu po odstranitvi vzroka oziroma pri kroničnem pankreatitisu z izrazito maldigestijo, stanja po operaciji na trebušni slinavki, stanja pri osebah, zdravljenih s kemoterapijo.
 5. Endokrinološke bolezni in bolezni presnove:
 - sladkorna bolezen s težjimi komplikacijami;
 - akutna hepatična porfirija;
 - rehabilitacija po operacijah obsežnih tumorjev v hipofizno-hipotalamičnem območju;
 - Mb. Basedow in hipertireoza v popuščanju zaradi zdravljenja.
 6. Bolezni srca in ožilja:
 - stanja po akutnem srčnem infarktu po končanem bolnišničnem zdravljenju v drugi fazi rehabilitacije, če ni izvedljiva ambulantna rehabilitacija zaradi oddaljenosti zavoda, ki jo izvaja;
 - stanja po operaciji na srcu in ožilju neposredno po bolnišničnem zdravljenju;
 - manifestna in laboratorijsko ugotovljena stanja angine pectoris.
 7. Kronično obstruktivna pljučna bolezen in astma s pogostimi napadi:
 - stanja z močno zmanjšano pljučno funkcijo;
 - juvenilna astma s pogostimi napadi;
 - hujše oblike bronhialne astme;
 - kronični bronhitis, obstruktivni s hujšimi in srednjimi ventilacijskimi okvarami.
 8. Tuberkuloza pljuč in drugih organov:

- tuberkuloza pljuč po kirurškem posegu in dopolnilnem zdravljenju;
 - tuberkuloza seroze, ko izginejo vse zaznavne aktivnosti;
 - tuberkulozne bolezni oči po specialni terapiji.
9. Ginekološke bolezni:
 - stanja po radikalnih operacijah na rodilih zaradi malignomov;
 - stanje po kemoterapiji in radioterapiji na rodilih
 - stanja po popolni odstranitvi maternice, jajcevodov in jajčnikov s komplikacijami;
 - stanja po operativnem zdravljenju malignoma dojke;
 - endokrinološke motnje, pri katerih je zdraviliško in klimatsko zdravljenje uspešnejše od drugih metod zdravljenja (hipergonadotropna ovarioplegična ali Netterjeva amenoreja).
 10. Kožne bolezni:
 - generalizirana oblika psoriaze in nevrodermitisa.
 11. Bolezni ledvic, sečevodov in sečnega mehurja:
 - stanje po operaciji ledvic in sečevodov;
 - urolitiazna z možnostjo spontane eliminacije.
 12. Rakaste bolezni:
 - stanja po radikalnih operacijah malignomov po operaciji ali obsevalni terapiji oziroma kemoterapiji, če je pričakovati odpravo funkcijskih motenj.
 13. Bolezni krvotvornih organov:
 - močnejša sekundarna anemija po končanem zdravljenju v bolnišnici.
 14. Rekonvalescenca po drugih težkih operativnih posegih.

5. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje ni utemeljeno, če so pri vojnem invalidu prisotne:

1. duševne motnje z asocialnimi in antisocialnimi znaki oziroma obnašanjem ali z nagnjenostjo k samomoru;
2. toksikomanije in kronični etilizem;
3. slabo urejena epilepsija;
4. nalezljive bolezni (akutne in kronične v kužnem stanju);
5. aktivne in evolutivne oblike pljučne in izvenpljučne tuberkuloze;
6. kronične organske bolezni v fazi akutnega poslabšanja, ki lahko povzročijo dekompenzacijo vitalnih organov;
7. diabetična ketoacidoza in hiperozmolarni sindrom;
8. pogoste in močnejše krvavitve;
9. rakaste novotvorbe, ki niso bile operativno odstranjene ali zaustavljene v rasti z obsevanjem;
10. senilni marazem in težje oblike generalizirane ateroskleroze;
11. nosečnost.

6. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje vključuje zdravstvene storitve ter pripomočke in zdravila za izvajanje tega zdravljenja ter nujno medicinsko pomoč, v primeru stacionarnega zdravljenja pa tudi nastanitev in prehrano med bivanjem v zdravilišču.

Vojni invalid ima v okviru zdraviliškega in klimatskega zdravljenja pravico do vrste in obsega storitev v skladu s standardi storitev za posamezna bolezenska stanja, ki veljajo za zdraviliško in klimatsko zdravljenje po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Vrsta in obseg storitev, določen s standardom storitev za posamezna bolezenska stanja, se lahko spremeni na podlagi izvida in mnenja pristojne zdravniške komisije.

Zdravila, ki jih je vojni invalid uporabljal že pred zdraviliškim in klimatskim zdravljenjem, niso vključena v zdraviliško in klimatsko zdravljenje.

7. člen

Zdraviliško in klimatsko zdravljenje traja 14 dni.

Izjemoma sme zdravniška komisija predlagati daljše zdravljenje, ki v skupnem trajanju ne sme biti daljše od 21 dni.

8. člen

Vojni invalid lahko ob izpolnjevanju pogojev iz 2. člena tega pravilnika koristi zdraviliško in klimatsko zdravljenje zaradi iste bolezni praviloma enkrat na dve leti.

Pri ugotavljanu zaporednosti koriščenja tega zdravljenja se upošteva tudi zdraviliško in klimatsko zdravljenje, ki ga je vojni invalid uveljavil iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Izjemoma sme zdravniška komisija predlagati pogostejše zdraviliško in klimatsko zdravljenje, če je to nujno za bistveno in trajnejše izboljšanje zdravstvenega stanja vojnega invalida, oziroma če gre za stanja po težjih operacijah ali kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja.

9. člen

Zahteva vojnega invalida za priznanje pravice do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja se poda na način in v obliki po predpisih o splošnem upravnem postopku ali na obrazcu ZZ 1: bolniški list za zdraviliško in klimatsko zdravljenje (v nadaljevanju: bolniški list), ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika.

Ne glede na obliko zahteve iz prejšnjega odstavka in način, kako je podana, se šteje, da je zahteva popolna, ko vojni invalid predloži upravni enoti bolniški list, ki ga je izpolnil osebni zdravnik vojnega invalida in na katerem je podal predlog za zdraviliško in klimatsko zdravljenje. Bolniškemu listu je potrebno priložiti specialistične izvide, ki niso starejši od enega leta.

10. člen

Upravna enota na obrazec ZZ 2: izvid in mnenje zdravniške komisije (v nadaljevanju: izvid in mnenje), ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika, vpiše osebne podatke o vojnem invalidu in podatke o prejšnjih zdraviliških in klimatskih zdravljenjih po predpisih o vojnih invalidih.

Zdravniška komisija v izvidu in mnenju poda mnenje o izpolnjevanju pogojev za zdraviliško in klimatsko zdravljenje.

V izvidu in mnenju zdravniška komisija določi osnovno bolezen, za katero se predpisuje zdravljenje, zdravilišče, kjer se bo zdraviliško in klimatsko zdravljenje izvajalo ter trajanje in način zdraviliškega in klimatskega zdravljenja.

11. člen

Zdravniška komisija določi vojnemu invalidu, ki mu je priznana pravica do dodatka za pomoč in postrežbo, spremljevalca za pomoč in postrežbo med zdraviliškim in klimatskim zdravljenjem, če zdravilišče ne zagotavlja pomoči in postrežbe.

Zdravniška komisija lahko določi vojnemu invalidu spremljevalca samo za pot na zdraviliško in klimatsko zdravljenje, kadar je to potrebno zaradi zdravstvenega stanja vojnega invalida.

12. člen

Zdravniška komisija II. stopnje v izvidu in mnenju, ki je sestavni del obrazca ZZ 2, poda mnenje o potrebnosti zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, v katerem zdravilišču naj se zdraviliško in klimatsko zdravljenje izvaja, o dolžini tega zdravljenja ter o upravičenosti do spremljevalca.

13. člen

Upravna enota pošlje zdravilišču izvid in mnenje, na podlagi katerega je bilo odločeno o pravici do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja vojnega invalida po dokončnosti odločbe, s katero je bilo odločeno o zdraviliškem in klimatskem zdravljenju vojnega invalida.

14. člen

Če vojni invalid iz opravičljivih razlogov (smrt v družini, bolezen vojnega invalida ali njegovega zakonca in podobno) določenega dne ne more pričeti z zdraviliškim in klimatskim zdravljenjem, mora o tem nemudoma obvestiti zdravilišče in upravno enoto. Zdravljenje mora nastopiti v treh mesecih, vendar najkasneje do konca koledarskega leta, sicer se šteje, da je zdravljenje izkoristil.

15. člen

Vojni invalid sme prekiniti začeto zdraviliško in klimatsko zdravljenje v primeru smrti ožjega družinskega člana, zaradi bolezni, ki onemogoči zdraviliško in klimatsko zdravljenje ali zaradi odhoda na bolnišnično zdravljenje.

Vojni invalid nadaljuje začeto zdravljenje v času, za katerega se dogovori z zdraviliščem.

16. člen

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve sklene z zdravilišči, ki nudijo najugodnejše pogoje glede kvalitete ter cene storitev, pogojev in standarda nastanitve,

pogodbo, v kateri se določijo medsebojne obveznosti in pogoji izvajanja zdraviliškega in klimatskega zdravljenja vojnih invalidov.

17. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati pravilnik o zdraviliškem in klimatskem zdravljenju vojaških invalidov (Uradni list SFRJ, št. 30/86 in 9/90).

18. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 593-02/2-96
Ljubljana, dne 24. aprila 1996.

Minister
za delo, družino in socialne
zadeve
mag. Anton Rop l. r.

[Obrazec ZZ 1: Bolniški list za zdraviliško in klimatsko zdravljenje](#)

[Obrazec ZZ 2: Izvid in mnenje zdravniške komisije](#)